

Резюме

Оніщук М. В., Савчин М. В. Конституційно-правові підвалини вдосконалення організації влади в Україні.

На підставі порівняльного аналізу авторами охарактеризовані стан, проблеми і тенденції розвитку конституційно-правових інститутів в країні, що забезпечують функціонування системи стримування і протизваг в українській моделі організації влади. Розглянуті ідеї раціоналізації влади у контексті реального забезпечення народного суверенітету як основи конституціоналізму, визначені шляхи реформування та удосконалення взаємодії таких конституційних органів, як: президент, парламент, уряд, конституційний суд. Висловлюється думка, що саме через демократичні вибори та діяльність парламенту уряд має набувати легітимності й одночасно бути підзвітним і підконтрольним парламентові. Натомість за умов наділення президента «резервними повноваженнями» у останнього з'являється достатньо засобів для вирішення парламентських чи урядових криз.

Ключові слова: М. Оніщук, М. Савчин, конституціоналізм, народний суверенітет, президент, парламент, вотум довіри, інтерпеляція.

Резюме

Онищук Н. В., Савчин М. В. Конституционно-правовые основы усовершенствования организации власти в Украине.

На основании сравнительного анализа автором охарактеризованы состояние, проблемы и тенденции развития конституционно-правовых институтов в стране, которые обеспечивают функционирование системы сдерживания и противовесов в украинской модели организации власти. Рассмотрены идеи рационализации власти в контексте реального обеспечения народного суверенитета как основы конституционализма, определены пути реформирования и усовершенствования взаимодействия таких конституционных органов, как: президент, парламент, правительство, конституционный суд. Высказывается мысль, что именно через демократические выборы и деятельность парламента правительство должно приобретать легитимность и одновременно быть подотчетным и подконтрольным парламенту. Взамен при условии предоставления президенту «резервных полномочий» у последнего появляется достаточно средств для решения парламентских или правительственных кризисов.

Ключевые слова: М. Онищук, М. Савчин, конституционализм, народный суверенитет, президент, парламент, вотум доверия, интерпеляция.

Summary

Onishchuk M., Savchyn M. Constitutional and legal foundation for the improvement of government organization in Ukraine.

On the ground of comparative analysis the authors characterized the status, problems and development tendencies of the constitutional and legal institutions in the country that ensure functioning of the check and balances system of Ukrainian government organization model. The authors considered the ideas of governmental rationalization within the context of actual ensuring people's sovereignty as the basis of constitutionalism, defined ways to reform and improve the interaction between such constitutional authorities as: the President, the Parliament, the Government, the Constitutional Court. There is expressed an opinion that exactly through democratic elections and parliamentary activity the government should acquire legitimacy and at the same time be accountable to and controlled by the Parliament. Instead, upon conditions of giving the President the "standby authorities" the latter is provided with sufficient means for solving parliamentary or governmental crises.

Key words: M. Onishchuk, M. Savchyn, constitutionalism, people's sovereignty, President, parliament, vote of trust, interpellation.

Отримано 26.03.2013

УДК: 342.553 (477.75)

Г. Г. АБАСОВ

Гафіс Гасанович Абасов, кандидат юридичних наук, доцент Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ГАРАНТІЙ ПРАВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

У процесі дослідження ролі юридичних гарантій та їх впливу на усю систему економічних, політичних, інформаційних, соціальних та інших гарантій, а також їх місце в процесі реалізації прав місцевого самоврядування спостерігаємо, що аналіз вже існуючих точок зору з цього приводу надає усі підстави вважати, що в науковій літературі не існує єдиної думки з багатьох сутнісних аспектів даного поняття. Зокрема, наукова дискусія триває з приводу зіставлення норм права і юридичної діяльності, причому іноді вони протиставляються. На нашу думку, це не зовсім вірно, адже усі гарантії прав місцевого самоврядування є взаємообумовленими та взаємопов'язаними.

Окремим аспектам проблеми гарантування місцевого самоврядування в Україні приділяли увагу М. О. Баймуратов, Ю. Ю. Бальций, О. В. Батанов, В. І. Борденюк, Т. М. Буряк, І. П. Бутко, М. П. Воронов, В. А. Григор'єв, Р. К. Давидов, Ю. В. Делія, І. В. Дробуш, В. М. Кампо, О. О. Карлов, А. А. Коваленко,

М. І. Корнієнко, В. В. Кравченко, П. М. Любченко, М. П. Орзіх, Б. А. Пережняк, В. Ф. Погорілко, О. В. Прієшкіна, М. О. Пухтинський, М. О. Теплоук, О. Ф. Фрицький, Г. В. Чапала, В. М. Шаповал, І. С. Щebetун та інші вчені. Принаймні останніми роками вони активно досліджували проблеми правового регулювання місцевого самоврядування в Україні та його гарантування в сучасних умовах.

Метою статті є дослідження проблем визначення нормативно-правових гарантій прав місцевого самоврядування та їх класифікації.

На нашу думку цікавою є точка зору С. М. Болдирева, відповідно до якої для реалізації в діях суб'єктів власне норми права потребують засобів, які б забезпечили їх «життя». Це досягається тим, що одні норми (правоохоронні) слугують гарантіями здійснення інших норм (регулятивних). Правоохоронні норми визначають можливість чи необхідність діяти певним чином при реалізації охоронюваних ними норм¹. Таким чином, спеціально прийняті державою правові норми з цією метою становлять юридичні підстави нормативно-правову базу забезпечення прав місцевого самоврядування.

Нормативно-правові гарантії прав місцевого самоврядування включають сукупність правових норм, за допомогою яких забезпечується реалізація, порядок охорони та захисту прав місцевого самоврядування, тобто це є об'єктивним правом територіальної громади вирішувати питання місцевого значення, визначені Конституцією та законами України. Нормативно-правові гарантії охоплюють усі правові акти, що забезпечують здійснення та охорону прав місцевого самоврядування, а також сприяють реалізації і усуненню порушень специфічними правовими засобами.

Першочергового значення вони набувають при практичній реалізації суб'єктивних прав громадян – членів територіальної громади. Тобто нормативно-правові гарантії – це передбачені законом спеціальні засоби практичного забезпечення прав місцевого самоврядування. Саме вони найбільшою мірою становлять механізм реалізації, захисту і охорони цих прав.

Отже, розглянемо питання про класифікацію нормативно-правових гарантій. Тут варто зазначити, що економічні, політичні, духовно-культурні (ідеологічні) основи, закріплені на законодавчому рівні, набувають характеру правових умов і створюють фон, на якому діють спеціальні юридичні засоби, причому, в якості гарантуючих можна розглядати лише ті умови, які справляють позитивний вплив на реалізацію прав місцевого самоврядування. Отже, в цьому сенсі можна вважати нормативно-правовими гарантіями умови, під якими слід розуміти, по-перше, правове оформлення та закріплення загальних соціально-економічних і політичних умов, по-друге, юридичні основи суспільного життя, визначені на конституційному та законодавчому рівнях – законність і правопорядок, правову культуру, правосвідомість і в цілому стабільне та продуктивне функціонування правової системи.

Вважаємо, що вироблення критеріїв класифікації нормативно-правових гарантій прав місцевого самоврядування надасть змогу скласти найбільш узагальнене уявлення про їх систему та ґрунтовно проаналізувати окремі види. Отже, узагальнюючи існуючі точки зору на зазначену проблему пропонуємо класифікувати нормативно-правові гарантії прав місцевого самоврядування за наступними критеріями:

- за суб'єктами нормотворчості;
- з позиції правового статусу;
- за способом викладення в нормативно-правових актах;
- за терміном дії;
- залежно від характеру правових норм.

В рамках цієї статті розглянемо нормативно-правові гарантії за суб'єктами нормотворчості.

Так, насамперед нормативно-правові гарантії прав місцевого самоврядування полягають у нормотворчості органів державної влади та місцевого самоврядування, які *за суб'єктами нормотворчості* слід поділяти на:

- нормотворчі гарантії органів державної влади;
- нормотворчі гарантії органів місцевого самоврядування.

Нормотворчі гарантії органів державної влади полягають у створенні органами законодавчої та виконавчої влади нормативно закріплених правил поведінки, які регулюють організацію і діяльність органів місцевого самоврядування. Під ними слід розуміти насамперед усю нормативну базу створену на сьогоднішній день, яка регулює діяльність місцевого самоврядування в Україні, тобто Закони та Постанови Верховної Ради України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України тощо. Так, важливим нормативним актом, першоосновою функціонування місцевого самоврядування в Україні слід вважати прийнятий у 1997 р. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»², який надав усім суб'єктам місцевого самоврядування найширших повноважень, хоча багато положень цього закону є досить суперечливими і потребують певного доопрацювання та вдосконалення. У 1999 р. було прийнято Закон України «Про місцеві державні адміністрації»³, який розмежував повноваження двох видів публічної влади на місцевому рівні: державної виконавчої й місцевого самоврядування, у 2001 р. – Закони України «Про органи самоорганізації населення»⁴ й «Про службу в органах місцевого самоврядування»⁵. У 2002 р. прийнято Закон України «Про статус депутатів місцевих рад»⁶, у 2009 р. Закон України, «Про асоціації органів місцевого самоврядування в Україні»⁷, у 2010 р. Закон України «Про вибори депутатів Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів»⁸ та інші нормативні акти.

Отже, ми бачимо, що створення нашою державою потужної нормативно-правової бази, яка гарантує права місцевого самоврядування на законодавчому рівні, наділяє народ на місцях вагомими повноваженнями

ми, свідчить про те, що вона покладає великі надії на розвиток місцевого самоврядування в Україні і надає можливість суб'єктам місцевого самоврядування (територіальним громадам, сільським, селищним, міським радам, її виконавчим комітетам, сільському, селищному, міському голові тощо) здійснювати активну локальну номотворчість, яка б сприяла врегулюванню діяльності та створенню належних умов здійснення функціонування місцевого самоврядування.

Нормотворчі гарантії органів місцевого самоврядування полягають у процесі створення чи санкціонування загальнообов'язкових правил поведінки (норм), що регулюють поведінку учасників місцевого самоврядування. Нормотворчість у муніципальних утвореннях – це самостійний вид нормотворчої діяльності, гарантований державою та здійснюваний населенням міських, селищних, сільських та інших територій і їх органами місцевого самоврядування.

У Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» закріплюється право органів та посадових осіб місцевого самоврядування приймати правові акти у формі рішення (ст. 59). Проте вважаємо некоректним використання законодавцем в якості ключового застосування слова «рішення», адже рішення – це тільки один із різновидів муніципального нормативного правового акта, поряд із рішеннями місцевих референдумів, статутами територіальних громад, регламентами, рішеннями рад, їх органами та посадовими особами, розпорядженнями тощо, тому вважаємо, що законодавцю слід застосовувати термін «офіційний письмовий акт».

В юридичній літературі також існує думка про пріоритетність актів місцевого самоврядування, які видаються в межах компетенції відповідного органу місцевого самоврядування, над актами будь-якого органу виконавчої влади. Обґрунтовуючи вказану позицію, Б. Калиновський⁹ зазначає, що «...за Конституцією України, рішення органів місцевого самоврядування зупиняються у встановленому законом порядку з одночасним зверненням до суду лише з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України». Проте вважаємо, що з цією позицією не в усьому можна погодитись, оскільки не усі акти органів місцевого самоврядування мають пріоритетне значення над актами органів виконавчої влади. Це питання є досить дискусійним і потребує більш ґрунтовного дослідження.

Однак переважна більшість нормативно-правових актів, особливо прийняті населенням муніципального утворення (рішення місцевих референдумів), органом місцевого самоврядування чи його посадовою особою з питань місцевого значення, отримують визнання державою внаслідок їх попереднього санкціонування.

Результатом муніципальної нормотворчості В. А. Земськов вважає локальний (в силу просторової обмеженості муніципальної влади) нормативний акт, що містить правові норми, забезпечувані можливістю державного примусу¹⁰. Проте вважаємо, що вказане визначення є досить узагальненим і не відображає усіх специфічних особливостей та ознак вказаного акта, тому пропонуємо визначити муніципальний правовий акт як офіційне, документально оформлене волевиявлення населення муніципального утворення, органів та посадових осіб місцевого самоврядування з питань місцевого значення чи з питань здійснення окремих державних повноважень, переданих органам місцевого самоврядування, яке носить нормативний чи індивідуальний характер, обов'язкове для виконання на території муніципального утворення та забезпечене заходами державного примусу.

У юридичній літературі «діяльність правотворчих органів місцевого самоврядування з розгляду, розроблення проектів локальних нормативно-правових документів, прийняття та оголошення прийнятих рішень, внесення до них змін та скасування останніх»¹¹ називають муніципальним законодавчим процесом.

Отже, муніципальний правотворчий процес є необхідною гарантією належного нормативно-правового регулювання місцевих відносин, які, в свою чергу, постають невід'ємною умовою прийняття оптимальних правових актів органами місцевого самоврядування.

Так, місцева рада може приймати нормативні акти у формі рішень, які, в свою чергу, можуть оформлюватись у наступних формах: ухвала – рішення ради, прийняте в межах її компетенції для досягнення певної цілі, що спричиняє певні юридичні наслідки і є обов'язковим для виконання на території підвідомчої ради; доручення – рішення ради, що стосується органу чи посадової особи ради, і містять зобов'язання або повноваження одноразової дії; звернення – рішення ради, звернене до не підпорядкованих їй суб'єктів із закличком до певних дій або ініціатив; заяви – рішення ради, що містить у собі пропозиції ради з певних питань; процедурне рішення – рішення, прийняте радою з процедурних питань (про перерву в засіданні, проведення додаткової реєстрації, перерахунок голосів)¹².

Виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті ради в межах своїх повноважень також приймає рішення.

Сільський, селищний, міський голова, голова районної у місті, районної, обласної ради в межах повноважень видає розпорядження.

Акти органів місцевого самоврядування є обов'язковими для виконання на відповідній території.

Наступним нормативно-правовим актом є рішення місцевого референдуму, яке теж є обов'язковим на відповідній території.

Основним нормативним актом місцевого самоврядування є статут територіальної громади, що є основним актом локальної саморегуляції, своєрідною «конституцією» на певній території і на підставі якого повинні прийматись усі інші нормативні акти.

У ст. 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» закріплено, що з метою врахування історичних, національно-культурних, соціально-економічних та інших особливостей здійснення місцевого

самоврядування представницький орган місцевого самоврядування на основі Конституції України та в межах Закону може прийняти статут територіальної громади села, селища, міста, який підлягає державній реєстрації в органах Міністерства юстиції України. Тобто, на законодавчому рівні передбачається врегулювання окремих суспільних відносин, що виникають у процесі здійснення місцевого самоврядування. На сьогоднішній день багато міст України вже використали гарантоване законом право на прийняття статуту територіальної громади, проте цю проблему не можна вважати вичерпаною, оскільки ще є досить багато міст, сіл, і селищ, які ще використали надане їм право.

Вважаємо, що статут територіальної громади є особливою нормативно-правовою гарантією прав місцевого самоврядування, яка на локальному рівні сприятиме охороні та захисту прав окремо взятого муніципального утворення і його населення від свавілля влади та внесе додаткову відповідальність посадових осіб місцевого самоврядування за неналежне виконання своїх обов'язків.

Активізація нормотворчості відповідає самій природі місцевого самоврядування і сприятиме не тільки зміцненню його правової організаційної та фінансової автономності, а й підніме авторитет місцевого самоврядування в Україні.

Таким чином, на нашу думку, нормативно-правові гарантії прав місцевого самоврядування можна визначити як сукупність встановлених правовими нормами специфічних правових способів і засобів, за допомогою яких забезпечується реалізація, охорона і захист прав місцевого самоврядування, а також встановлення чи поновлення порушених прав.

¹ Болдырев С. Н. Юридические гарантии обеспечения прав и свобод личности в деятельности внутренних дел: теоретико-правовой аспект: Автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. – Ростов на Дону, 2001. – С. 19.

² Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // www.rada.gov.ua

³ Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09 квітня 1999 р. // www.rada.gov.ua

⁴ Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 р. // www.rada.gov.ua

⁵ Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. // www.rada.gov.ua

⁶ Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11.07.2002 р. // www.rada.gov.ua

⁷ Про асоціації органів місцевого самоврядування в Україні: Закон України від 16.04.2009 р. // www.rada.gov.ua

⁸ Про вибори депутатів Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 10.07.2010 р. // www.rada.gov.ua

⁹ Калиновський Б. В. Конституційні принципи місцевого самоврядування в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. – К., 2004. – С. 13.

¹⁰ Земсков В. А. Нормотворчество как форма участия органов местного самоуправления в реализации государственных функций // Вестник Владимирского юридического института. – 2008. – № 4 (9). – С.142.

¹¹ Деля Ю. В. Муніципальний правотворчий процес в Україні: поняття та стадії // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2009. – № 1. – С. 70.

¹² Місцеве самоврядування: оглядовий курс / За заг. ред. М. В. Пітцика. – К., 2006. – 110 с.

Резюме

Абасов Г. Г. Проблеми визначення нормативно-правових гарантій прав місцевого самоврядування та їх класифікація.

Статтю присвячено проблемам визначення нормативно-правових гарантій прав місцевого самоврядування та їх класифікації. Проведено аналіз дослідження поняття норми права і юридичної діяльності, правових норм, за допомогою яких забезпечується реалізація, порядок охорони та захисту прав місцевого самоврядування. Дано визначення нормативно-правових гарантій прав місцевого самоврядування, розглянуто питання про класифікацію нормативно-правових гарантій, вироблено критерії класифікації нормативно-правових гарантій прав місцевого самоврядування. Запропоновано класифікувати нормативно-правові гарантії прав місцевого самоврядування за наступними критеріями: за суб'єктами нормотворчості; з позиції правового статусу; за способом викладення в нормативно-правових актах; За терміном дії; Залежно від характеру правових норм.

Ключові слова: норми права, нормативно-правові гарантії, нормативно-правові гарантії прав місцевого самоврядування, критерії класифікації.

Резюме

Абасов Г. Г. Проблемы определения нормативно-правовых гарантий прав местного самоуправления и их классификация.

Статья посвящена проблемам определения нормативно правовых гарантий прав местного самоуправления и их классификации. Проведен анализ исследования понятия нормы права и юридической деятельности, правовых норм, с помощью которых обеспечивается реализация, порядок охраны и защиты прав местного самоуправления. Дано определение нормативно правовых гарантий прав местного самоуправления, рассмотрен вопрос о классификации нормативно правовых гарантий, выработаны критерии классификации нормативно правовых гарантий прав местного самоуправления. Предложено классифицировать нормативно правовые гарантии прав местного самоуправления за следующими критериями: за субъектами нормотворчества; из позиции правового статуса; по способу изложения в нормативно-правовых актах; за сроком действия; в зависимости от характера правовых норм.

Ключевые слова: нормы права, нормативно правовые гарантии, нормативно правовые гарантии прав местного самоуправления.

Summary

Abasov G. The problems of determining the legal guarantees of the rights of local governments and their classification.

The article is devoted the problems of determination normatively legal guarantees of rights for local self-government and their classification. The analysis of research of concept of norm of right and legal activity, legal norms, which realization, order of guard and defence of rights for local self-government, is provided by, is conducted. Determination is given normatively legal guarantees of rights for local self-government, a question is considered about classification normatively legal guarantees, the criteria of classification are mine-out normatively legal guarantees of rights for local self-government. It is suggested to classify normatively legal guarantees of rights for local self-government after the followings criteria: after the subjects of normotvorchesti; from position of legal status; on the method of exposition in normatively legal acts; After the term of action; Depending on character of legal norms.

Key words: norms of right, normatively legal guarantees, normatively legal guarantees of rights for local self-government.

Отримано 27.01.2013

УДК 342.553(477)(045)

О. В. ЧЕРНЕЦЬКА

Олена Василівна Чернецька, кандидат юридичних наук, доцент, проректор з наукової роботи Київського університету права НАН України

КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ПРАВОТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Слід констатувати, що сучасний стан правового регулювання муніципальних відносин забезпечується великим масивом нормативно-правових актів, які приймаються органами державної влади в межах своєї компетенції, а також органами та посадовими особами місцевого самоврядування. Слушно зауважує П. Любченко, що за даних умов вкрай важко, з одного боку, забезпечити системність та внутрішню несуперечливість правового регулювання на всій території країни, а з іншого – врахувати місцеві особливості та інтереси, підтримати місцеву ініціативу і прагнення до самоорганізації¹.

Важливість дослідження теоретичних та практичних проблем конституційних основ правотворчої компетенції представницьких органів місцевого самоврядування зумовлена відсутністю законодавчого закріплення компетенції та однозначного підходу до її реалізації місцевими радами в сфері муніципальної правотворчості.

Системна увага проблемам муніципальної правотворчості приділена в роботах українських вчених, зокрема М. П. Орзіха, П. Любченка, О. В. Батанова, М. О. Петришиної тощо.

Варто також зазначити, що на різних науково-теоретичних та науково-практичних форумах, у виступах та заявах політичних і державних діячів неодноразово піднімаються та обговорюються питання щодо необхідності приведення нормативно-правової бази у сфері місцевого самоврядування у цілісний конституційно-правовий інститут. Однак, попри всього проблема правового регулювання місцевого самоврядування залишається не вирішеною.

Незважаючи на значну кількість робіт з проблем місцевого самоврядування, дослідження конституційних основ саме представницьких органів місцевого самоврядування (далі місцевих рад) є актуальним, оскільки, сучасний стан функціонування системи місцевого самоврядування як підсистеми публічної влади, потребує удосконалення механізму правового регулювання муніципальних відносин, як на загальнодержавному рівні, шляхом прийняття низки нормативно-правових актів, так і на локальному, шляхом нормативно-встановлення та закріплення меж сфери правотворчої діяльності представницьких органів місцевого самоврядування.

Саме тому, метою статті є дослідження конституційних основ правотворчої компетенції представницьких органів місцевого самоврядування.

Конституційну основу правотворчого та правозастосовного процесу в Україні встановлює припис ст. 8 Конституції України, який вказує на те, що «Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй». Тобто, Конституції України притаманне юридичне верховенство в правовій системі, найвища юридична сила у порівнянні з законами та іншими нормативно-правовими актами. Верховенство Конституції України полягає не тільки по відношенню до актів національного законодавства, а й до міжнародних договорів, що передбачено в ст. 9 Конституції України – «укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України». Тобто, фактично частина друга ст. 8 Конституції України встановлює ієрархію юридичних норм правової системи України, в тому числі, норм, які видаються органами та посадовими особами місцевого самоврядування в межах своєї компетенції,